

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felolós szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 100 Lei,
fél évre 50 Lei, egyes szám 4 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta)
Református lelkészi hivatal, a hová a
lsp szellemi részére vonatkozó min-
den közlemény küldendő. Kladohiva-
tal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdi-
nánd király-út Rákóczi-út) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések
díja, reklamációk Konrád Géza címére
Nagyvárad. Nagy Sándor-u. 14. küldendő

Pár szó a konfirmációra való előkészítésről.

Manapság, mikor az egyházi, a vallásos élet újraépítésének a kérdéseiről szélteben-hosszában folyik a vita, talán nem lesz felesleges, ha megemlékezünk a konfirmációra való előkészítésről is. Ugy gondolom, hogy az is egyike azoknak a feladatoknak, melyeket intenzívebben kell felkarolni, mint idáig tettük. A vallástanításnak, használjuk azt a szót „könnyű” kezelése, általában véve gyenge oldala egyházunknak. Tudok példát arra, hogy a gyermekeket, akik természetesen arra vannak hivatva, hogy később az egyházunknak támaszai, élő tagjai legyenek, r. kath. tanítónő oktatta a kálvinista hitigazságokra s nevelte az egyház iránti hűségére. Nos, a vallásos nevelésnek ilyen módon ápoltt és művelt mezején, ahol a kálvinista liberalizmus ékesszóló tanu-bizonyosságaként eféle növény is diszlik, a leg-elhanyagoltabb területet a konfirmációra való előkészítés képviseli. Az, aki a ref. egyház viszonyaival nem ismerős, még ha mondanók neki, úgy sem hinné el pl. azt, hogy mennyire egyéni felfogása szerint végezteti vagy végzi azt mindegyik egyházközségben a lelkész.

Hogy az az állítás nem nagyítás, arról könnyen meggyőződhetünk. Kérdezzünk meg csak idevonatkozólag egy esperesi jelentést. A tárgyilagosság kedvéért kezdjük elején a dolgot s menjünk szépen sorjában. Kérdezzük meg legelőször azt, hogy *ki végzi* az erre vonatkozó *előkészítő tanítást*? Ide vonatkozólag három adattal is szolgálhatok, hangzik a válaszom: 1. Vannak olyan egyházak, ahol azt a tanító végzi. 2. Vannak olyan egyházak, ahol azt a tanító és a lelkész együttesen végzik. 3. Vannak olyan egyházak, ahol azt a lelkész végzi. Ez tehát elég változatos, az egyéni akarat megfojtása, s egyhangúság miatt nem vádaskodhatunk. Menjünk tovább. Legyen második kérdésünk ez: *Mennyi idő alatt megy végbe a tanítás?*

Idevonatkozólag is több adattal szolgálhatok, hangzik a feleletünk: 1. Egyes egyházakban megkezdik a tanítást január hónapban és bevégezik áldozócsütörtökön vagy pünköstben, így tart az körülbelül 5 hónapig. 2. Másokban megkezdik a tanítást husvétkor és befejezik áldozócsütörtökön vagy pünköstben, így ezekben tart körülbelül 40 napig.

Itt is van eltérés elég! De menjünk megjegyzés nélkül tovább, s kérdezzük meg végül azt: hogy megy végbe a tanítás, feldolgozzák-e mindenütt módszeresen az anyagot!? Idevonatkozólag nincsenek adataim, mondja a jelentés, azonban fel kell tételezni, hogy mindenütt lelkiismeretes pontossággal, módszeresen feldolgozzák. Nincs jogunk kételkedni, hogy ez így van, azért nem is kételkedünk. Azonban azt lehetetlen mégis elhallgatnunk, hogy amikor egy ilyen jelentést meghallgatunk, nem tölt el bennünket örvendező öröm a konfirmációi oktatás állapota felett. Ugy tűnik fel az ügy, mintha nem volna minden egészen rendben. Hogyan lehetséges az, hogy ezt vagy az tanítja vagy az!? vagy pedig egyik sem, hanem a a kettő együtt!?

Hogyan lehet ugyanazt az anyagot, ugyan-egykorú növendékkel egyik helyen 40 nap alatt, a másikon pedig 5 hónap alatt feldolgozni?! Tegyük hozzá, hogy feldolgozni módszeresen, lelkiismeretesen?! Nem, ez így nincs rendben. Vagy komolyan vesszük ezt a munkát, vagy nem; ha nem vesszük komolyan, akkor nincs értelme, akkor félbe kell hagyni, feladni az egész konfirmációt, az előkészítő tanítással együtt. Ez az utóbbi eset pedig lehetetlenség. A konfirmációt komolyan nem venni, nem lehet, nem szabad. A konfirmáció a növendék részéről nyilvános vallástétel: az egyház részéről eme vallástétel alapján az egyház felnőtt tagjai közé való felvétel. A célja több, sokkal több az urvacsorára való előkészítésnél. A célja tulajdonképpen az *egyházi, a felekezeti életben való bevezetés*. A konfirmációi *előkészítő oktatásnak ezt a munkát kell elvégezni, ezt a feladatot megoldani.*

Már most, ha ezt a következtetést levontuk, úgy ebből le kell vonnunk egy másik eredményt is. Ez pedig az, hogy a konfirmációra való előkészítést nem végezheti a tanító, sem pedig a tanító és a lelkész, hanem egyedül a lelkész. **Ez kizárólag lelkipásztori kötelesség.** Az egyházi, a felekezeti élet ápolása, a felekezeti öntudat mélyítése lelkészi feladat. Ennek a feladatnak egyik része, alapvető része, a felekezeti öntudatnak a konfirmándusok lelkében való kimélyítése. Ha ezt a feladatát nem végzi el egy lelkész, akkor én nem tudom, hogy később mi jöhet kívánhatja azt, hogy azokból a növendékekből erős, hitben szilárd, odaadó, áldozatra kész egyháztagok legyenek?! Egyháztagok, akiknek az egyház fejlődése, gyarapodása, a hitélet mélyülése a szívükön fekszik és Őt a gyülekezet lelkipásztorát mindennemű oly célú munkájában, törekvésében készséggel támogatják. Kívánhat-e ilyen előkészítő munkát bárki is a tanítótól? Tanítói kötelesség-e ez? Nem, az nem a tanító kötelessége. Lehet, hogy ennek a hangoztatása nem fog tetszeni többeknek, de tetszés, nem tetszés dacára igaz. Arról még lehet vitatkozni, hogy a vallástanítás az iskola falai közt kinek a kötelessége? Vitathatjuk, hogy a vallástanítás is tulajdonképpen kultur-kincs átadása a gyermekeknek, így annak az elvégzése a tanító munkakörébe sorozható. Azonban, hogy a konfirmációi előkészítés kire tartozik, arról szinte vitatkozni sem lehet, annyira lelkipásztori feladat. Jogos kívánság: **Végezze minden gyülekezetben a konfirmációra való előkészítést maga a lelkipásztor!**

Végezze a lelkipásztor és pedig végezze úgy, hogy minden szavában, minden mozdulatában, egész viselkedésében a kálvinista keresztyén hit és világnézet igaz megtestesítőjeként álljon a növendékek előtt. Közelítsen hozzájuk szeretettel, úgy mint igazi lelkipásztor-átya, aki a gyülekezet mindegyik tagjára, Órájuk is állandóan jóssággal gondol. Az ilyen viselettel elért személyes, a növendékekre gyakorolt hatásával semmi más nem hasonlítható össze. A nevelő személye minden tanítói munka közben fontos. A vallástanításnál, a konfirmációra való előkészítésnél a legfontosabb. Természetes, így szinte felesleges megjegyezni, hogy nevelői, tanítói eljárásának minden részében őt is kötik azok a szabályok, azok a lélektani törvények, melyeket egyetlen nevelő sem hagyhat figyelmen kívül, ha eredményt akar elérni.

E helyett fordítsuk inkább a figyelmünket a konfirmációi előkészítés anyagára. A királyhágómelléki egyházkerületben használatban levő

káték anyaga több tekintetben kiegészítést kíván. Ha ugyanis az előkészítés központi gondolata az, hogy ez a felekezeti életbe való bevezetés, úgy a növendékekkel meg kell ismertetni nemcsak a hittételeket és igazságokat, hanem a gyülekezet életét, történetét, az egyház szervezetét, berendezkedését stb. is.

A feldolgozandó anyagra, annak a beosztására, a feldolgozás menetére, véleményem szerint, viszonyaink szem előtt tartása mellett, kisebb-nagyobb változtatással elfogadható volna. Kabisek tervezete, melyet „Wir lernen wir Religion?” című művében közöl.

E szerint a tervezet szerint az anyag és feldolgozása menete nagy vonásokban az alábbi. Megismertetendő: 1. A szülő, mely temploma, ennek története, berendezése, a lelkészlakás, a temető stb. 2. A szülő, mely egyházközsége, története, szervezete, vallásos és jótékony egyesületei stb. Az oktatás itt ebben a gondolatban végződik: „Mi módon lehetsz te ennek hűséges tagja?” 3. Az ünnepek, az egyes egyháztagok életében, keresztelek, konfirmáció, esküvő és más családi ünnepek, melyek a hitélettel szorosan érintkeznek. 4. Az egyházközség ünnepei, a vasárnap, a többi keresztyén ünnepek, ezeken az istentisztelet, urvacsora. 5. Az országos ref. egyház története, fejlődése, szervezete stb. 6. Az egyházak (felekezetek) az ország területén, a köztük levő különbség stb. 7. Az emberiség és a keresztyénség. A különböző vallások.

Nem hiszem, hogy ilyen irányú munka mellett a konfirmációi előkészítéssel nagyobb eredményt ne lehetne elérni, mint idáig elértünk. Igaz, nem 40 napi időközben történő magoltatással, hanem legalább egy évi komoly odaadó munkával.

Hol vagyunk ma ettől?!

Dr Bodnár Gábor.

ORGONAKARÉNEKES

(sorközlőjétekkel) a magyar reformátusok új énekes könyvéhez, organista-kántorok számára, templomi használatra.

165 egyházi ének. Orgonára és vegyes énekkarra kidolgozta: SZÜGYI JÓZSEF organista-kántor, az énekeskönyvet szerkesztő Bizottság egyik tagja.

Kapható 140 Lel utánvét mellett

kizárólag:

Béres Károly könyvkereskedésében

Oradea-are-Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

Szemle.

Vasárnapi Iskola.

„Amíg nekünk régi felekezeti iskoláink megvoltak, nem éreztük annyira a vasárnapi iskolai munkának égető szükségét. Sokak előtt aféle „fölösleges jócselekedetnek” tűnt fel. Akkor sem volt ez igaz, mert a vasárnapi iskola nem a vallástanítás pótléka, hanem a vallásos nevelés eszköze. Ma már azonban, mikor iskoláinkat elvesztettük s régi derék tanítóink is lassanként kikopnak belőlük, mikor már maga a gyülekezet kezd észrevenni s mindhangosabban panaszkodik, hogy a gyermekek nem ismerik apáik hitét, nem tudnak énekelni: — ma — vasárnapi iskolai munkát nem kezdeni: bűn.” — A jugoszláviai „Magvető”-ben olvastuk ezeket a sorokat. Az igazság erejével hatottak ránk. Szeretnénk, ha másokra is így hatnának. Ami ott már jelen, — és pedig szomorúan parancsoló jelen, nálunk még jövő, de gyors közeledéssel fenyegető jövő! Ők az iskolákról már csak mint „voltak”-ról beszélnek, nekünk még megvannak iskoláink, de már is fogynak és a halálos ítélet már elhangzott felettük. A végrehajtásig levő időt használjuk fel a vasárnapi iskola bevezetésére, hogy mire a jugoszláviai állapotok bekövetkeznek, felkészülve várjuk és kárpótlást nyerjünk a veszteséért. Hajtsuk végre tehát mielőbb a kerület határozatát, melyre, reméljük, részletesebb utasítást is kapunk. Az idézett sorokat azért közöltük le: hátha egyszer nemcsak a magunk árán tudnánk tanulni!

Egy propaganda-látogatás tapasztalatai.

Egyik lelkes világi egyházmegyei tanácsbíróval agitációs kirándulást tettünk egy gyülekeztünkbe, a kulturadó ismertetése és propagálása céljából, melyet a presbyterium már egyhangulag elfogadott. Hátra volt még a fedezetül szolgáló új adókievetésnek az egyházközségi gyűlés által való megszavazása. Mindössze csak egy délután állott rendelkezésünkre, ami rendkívül rövidnek bizonyult. Előbb istenistiszteletet tartottunk, utána pedig egyházközségi közgyűlés következett. A szerzett tapasztalatok mindenekelőtt megerősítették régi meggyőződésünket, hogy ezt a munkát több, mint egy évvel ezelőtt kellett volna kezdeni. Meggyőzték továbbá arról, hogy a közölt tervetből semminek sem szabad hiányozni, de különösen fontos, hogy a kiszálló bizottság a presbyteriummal előzetesen értekezletet tartson, még akkor is, ha az az eszmét teljes egészében magáévá tette. Ezen az értekezleten elő kell készíteni a jó-

akaratu hozzászólásokat. Rájöttünk arra is, hogy a kulturadó lényegét, célját minden gyűlekezetben ismertetni kell, tehát azokban is, melyekben külön terhet nem jelent, mivel a helyi jogos szükségletek felemésztik. Így aztán nem hivatkozhatnak — habár naivul — egyes egyházakra, melyekben a kulturadó ismeretlen, mivel ebben a formájában nem érinti őket. Éreztük, hogy mennyire nélkülözzük egy propaganda-irat hiányát, mely előre mindenkit tájékoztasson és érveket adjon azoknak, kik a nemes célt megértették, de támogatáshoz nincs elég készségük. Végül az egyházi törvényeknek majd elkövetkező reformjához feljegyezzük, hogy az egyházközségi képviselőket rendezni kell, mert igazságtalan, hogy míg egy nagygyűlekezetben a presbiteren kívül még kétszerannyi a választott tagok száma, egy kis gyűlekezetben gyakran jóval több legyen. De célszerűtlen is, hogy az összes szavazók alkossák a közgyűlést, mert benne igen könnyen uralomra juthatnak a legegyszerűbb elemek, ez olcsó népszerűséget hajhászó szájhősök és szokásos tenorjikkal a legnemesebb ügyet is veszélyeztetik.

Dr James J. Good.

1850–1924.

Halottaink között kellene megemlékezni róla, mert a mi halottunk is: magyar reformátusoké, de sokkal nagyobb a veszteség, minthogy néhány soros megemlékezés kifejezze. Január 21. és 22. közötti éjszakán váratlanul meghalt philadelphiai otthonában. Élete utolsó napján is lelkesedéssel munkálkodott az Ur ügyéért s másnap reggelre csendesen elaludt.

Mint theologiai tanár kiváló történettudós volt, ki a mult lelkével a jelen lelkét erősítette, hogy jövődőt építhessen. Különösen a külmisiért dolgozott sokat, lelkesen, fáradhatatlanul harminc esztendőn keresztül. Az utóbbi évtized alatt pedig érettünk magyar reformátusokért áldozta életét. Hiszen, ha meggondoljuk, hogy a 72–73. éves öreg ember az utóbbi két évben is eljött Amerikából és bejárta a magyar református egyház szétvágott darabjait, már ez maga is áldozat volt. De azonkívül szüntelen fáradozott értünk, otthon és idegenben. Irt, előadásokat tartott, agitált és gyűjtött s küldte, vagy hozta az adományokat iskoláinknak, ifjainknak, lelkesi özvegyeinknek és az evangélium terjesztésére. Theologusok körében gyűjtött szegény theologusainknak, gyermekek közt árváinknak s hogy egyet említsünk még: ő tette lehetővé a jugoszláviai utazó belmissiói lelkesi állás megszervezését és fenntartását. De adománya mellett mindenüvé elvitte és elhozta gazdag és erős lelkét s irántunk való nagy szeretetét. Egyházában és az egész világon elért nagy tekintélyével, különösen, mint a Presbyteri Világszövetség keleti ágának elnöke, vég-

telen sokat tett és tudott volna még tenni értünk.

A magyar ifjak, az Amerikában tanuló magyar theologusok, kik az ő támogatásának köszönhetik, hogy tanulmányaikat kint folytathatják, kedvesen fejezték ki hálájukat iránta a „mult év dec. 31-én 74-ik születésnapján. Az „Önkéntes Diákmozgalom Indianapolisban tartott nemzetközi gyűlésen egy magyarvonatkozású fénykép albumot nyújtottak át neki, mely a magyar püspökök, theologiák, tanárok, a kint levő ifjak, templomok stb. fényképét foglalja magában. Ő örömmel fogadta s büszkén mutogatta mindenkinek magyar református testvéreit. Közben pedig készült a nyáron ismét meglátogatni őket.

Most már nem jön többet. Elment végkép tőlünk. A magános agglegényt utolsó útjára sok-sok ezer ember kísérte és közte nyolc magyar diák. Lélekben pedig százazrei azoknak, akikért munkálkodott. Mi nem ismerhettük őt. Mindenütt ismerték a magyar egyházrészekben: Erdélyben, a Felvidéken, Délen, csak mi nem: a legárvább egyháztörzsedék, melynek legnagyobb szüksége lett volna az ő segítségére. Nem a mi hibánk és nem is az övé. Igaz fájdalommal sorakozunk azért a gyászolók közé: nemcsak azért, mert testvéreink gyászolják, hanem mert mi is veszítettünk, kikért talán ezután még sokat tehetett volna. D. I.

Egyházi hírek

Meghívó.

A R. L. E. választmánya folyó évi március 11-én délelőtt 10 órakor gyűlést tart Kolozsváron a theologia disztermében, melyre a választmányi tagok ez uton is ezennel meghívotnak.

*Dr. Kecskeméthy István,
R. L. E. elnök.*

Dr. Gyenge János, volt nagyzeréndi lelkész, jelenben nagyváradi tanár, mint az Evangéliumi Munkások Szövetségének tagja, készséggel ajánlja fel szolgálatait lelkésztársainak és gyülekezeteinknek. Bármelyik gyülekezetbe minden költség megtérítés nélkül elmegy, ha meghívást kap, hogy a minden szombaton és vasárnap, mai nehéz időben a lelkipásztoroknak segítségére legyen a hitélet mélyítésében, belmissziói munkákban stb. Ilyen célból meglátogatta a nagyszalontai gyülekezetnek az Evangéliumi Munkások Szövetségéhez csatlakozott tagjait, illetve azok bibliaköröit és mindenütt lelkesen buzdított az igaz vallásosságra, az egyház iránti hűségre és a lelkipásztorok munkájának támogatására, abban való részvételre és segítségre.

Az új énekeskönyv 40 új dallamát összehangosította orgonista-kántorok részére Monoky Sándor Vámfalui [Vama] orgonista. Munkája, melyet a bírálók kifogástalan hézagpótló műnek ítélték s a nagybányai egyházmegye minden egy-

háza megrendelt, a szatmári Szabadsajtó kiadásában fog rövid időn belül megjelenni és a tiszta jövedelem 50 százalékát szerző a szatmári református tanítónőképző javára ajánlja. Felhívjuk rá az érdeklődők figyelmét és szívesen ajánljuk támogatásra.

Templomfűtés és orgonajavítás. A szatmárnémeti egyház elhatározta, hogy ez évben kijavíttatja orgonáját és bevezeti a templomfűtést. Erre a célra a meglevő alapokon, adományokon kívül 85.000 leít irányzott elő ez évi költségvetésében.

Új alapítványok. Özv. Keresztes Endré, sz. Losonczy Hermin néhai férje: Keresztes Endre emlékének a megörökítésére 1000 Lei alapítványt tett a szatmári egyháznál azzal a rendeltetéssel, hogy az alapítvány kamata minden évben november 30-án, András napján adassék ki egy arra érdemes tanuló ifjunak jutalmul. — Papp Endre keresztelője alkalmából pedig Papp András, Papp József és Szigeti József 300 Leit adtak össze, azzal a céllal, hogy ez az összeg, mint alapítvány kezeltesse a szatmári egyháznál és ennek kamata minden évben egy szegény sorsu, jó tanulónak adassék ki.

Kultúrest Halmiban. A „Jó Pásztor“ egyházi és társadalmi hetilap szerkesztősége, a halmi ref. egyház vezetőségével karöltve s a helybeliek közreműködésével minden tekintetben fényesen sikerült kultúrestélyt rendezett az elmúlt szombaton Halmiban. A helybeli és a környékből összereglet közönség zsufolásig megtöltötte az alkalmából a „Rákóczi-szálloda“ nagy termét, bizonyosságot téve a kultúra iránti érdeklődéséről és áldozatkészségéről. Az estélyt Szabó Katica kedves konferálása vezette be, mely után egy duettet és magyar dalokat énekeltek Jóna Béla és Perka József, nagy tetszés mellett. Kürthy Károly sz.-kóródi lelkész egy vallásos tárgyú költeményét szavalta el mély átérzéssel és nagy hatással. Bede László szigeti lelkész a faji kulturáról tartott mély gondolatokkal teljes beszédet, találóan mutatva rá arra, hogy miért szükséges annak a művelése és ápolása. Ezután Ilosvay Margitka gyönyörködtette kellemes énekével a hallgatóságot. Végül pedig egy nagyon érdekes és mulattató vígjátékot adtak elő, melynek szereplői mind ügyesen játszották meg szerepüket. A gazdag műsort reggelig tartó tánc követte.

Vasárnapi Iskola. Ezzel a címmel indította meg dr. K. Tompa Arthur, mint a romániai vasárnapi isk. szövetség titkára, utmutató kislapját, mellyel a vasárnapi iskolai tanítók segítségére akar szolgálni. Megjelenik havonta 4 oldalon. Előfizetési ár egész évre 24 lei. Megrendelhető nála Kolozsvárt, Trefort-u. 13. Lecketerv és egy

kis utmutató után tervszerűen közöl tanmenetet előbb, azután az ujszövetség köréből. Ajánljuk a vasárnapi iskolát megindító és vezetők figyelmébe. Ugyan csak az ő szerkesztésében jelent meg A megtartóztatás c. 4 oldalas ker. alkoholelles lap, mint az Ev. Munkás melléklete. E házagpótló kis lapocská megerősödését szívből óhajtjuk.

Az iratterjesztés.

A sikeres lelkipásztori munkánál nagy szerepet játszik az iratterjesztés. Elképzelhetetlen az az áldás, amit a sajtó a vallásos, erkölcsű és szépirodalmi termékek által szétszór a hivek lelkében. Ma már a szószék nem elégséges a gyülekezet pásztorálására, mint régen, a szószék ma csak: épít. Lelkipásztori látogatás, személyes érintkezés által lehet ma népünket valamiképpen felírni abból az álomból, mely lelkét teljesen megkötötte, hitelenné tette. Azonban még ez sem elég. A hiveknek is nevelniök kell saját lelküket. Az bizonyos, hogy annak az erköcstelen állapotnak, mely ma az egész világot betölti, nagy előmozdítója volt maga a sajtó, a ponyvairódlom terjesztésével. Népünk olvasta, mert nem volt más. Vallásos irodalmunk volt, de nem adtuk kezébe. Az írott terjesztés előttünk szükségtelen, legalább is közönyös valami volt, pedig nagy áldása meg van, úgy a lelkipásztor, mint a hivek szellemi életében. Sajtótermékünk már van bőven, csak fel kell karolni.

A kolozsvári Ref. Theologia fakultás tanári kara, ifjúságával karöltve létesített egy nagyszabású iratterjesztést. Megindította egyfelől a dr Ravasz László által alapított, de pár évig szünetelt „Az Út” szerkesztését. E folyóirat a magyar keresztyén lelkipásztorok, tanárok, tanítók segítőtársa, barátja akar lenni, támogatni akarja abban az építő munkában, melyet végezni szent hivatásuk. Sajnos a „Királyhágómelléki ref. egyházkerület” lelkészei, tanárai, tanítói részéről nincs kellőleg feikarolva, pedig a lelkipásztori munka és nevelés nagy problémáiban utmutatóul szolgál. Siessünk megrendelni („Az Út” kiadóhivatala Cluj—Kolozsvár, Calea Victoriei 38. sz.) De másfelől e nagyszabású iratterjesztés lelkészeinek és hiveinek számára magas színvonalu, jó könyveket és füzeteket terjeszt. És, hogy ezek mindenüvé eljussanak s így könnyen beszerezhetők legyenek, vidéken bizományi raktárak létesültek. Kerületünkben ilyen raktár van Nagyváradon (Emlék-tér 32.) a lelkészi hivatalnál. Találhatóak: a félben maradt parochiális könyvtárunk újabb megjelenő darabjai, ref. presbyter kiskatéja, theologiai munkák, prédikációs könyvek, szépirodalmi munka, (elbeszélés, vers), hitelesítő iratok, fali mondások, képes lev. lapok, az alábbi árjegyzék szerint:

Dr Bartók Gy.: Ref. egyh. presb. szervezete 20 Lei
— Vallás és élet — — — — — 15 „

Böhm Károly: Tanulmányok, értekezések	55	Lei
Gyallai Domokos: Ősi rögön (elbeszélés)	30	„
Dr Kecskeméthy: A mi vallásunk	45	„
Dr Makkai S.: A vallás az emberiség életében (paroch. könyvtár)	110	„
Dr Makkai S.: Hittem, azért szóltam (elmélk.)	20	„
— Ird meg, amiket láttál (elmélk.)	60	„
Moderzon E.—Kádár G.: Meg kell-e még egyszer keresztelkednem	15	„
Máttyás E.: A vallásos mystika	20	„
— Pál ap. mystikája	30	„
Nagy Géza: A ker.-ség jövője	35	„
Péter Károly: Jézus nyomdokain (elm.)	40	„
Révész Imre: A ker.-ség története	40	„
— A prot tört.	40	„
— Akikre nem volt méltó e világ (paroch. könyv)	70	„
Dr Tavaszy S.: A jelenkor szell. váltsága	25	„
— Schleiermacher filozofiája	30	„
Muzsnai L.: Életnek beszéde (elm.)	60	„
Ref. presb. kiskatéja	2	„
Heidelbergi káté	20	„
„Maradj velem”: Ima könyv, magánosok és családok számára	35	„
Konfirmáció káté	10	„

Megrendelések utánvétellel a postaköltség felszámításával eszközölhetnek.

Csorja Gyula,
ref. s.-lelkész.

Hivatalos rész.

Az egyhker. kulturadó bizottság elnökétől.

194—1924. sz.

A kebelbeli református egyházközségek érdemes Presbiteriumainak.

A közismert nagy egyházi érdekek megvalósíthatása végett egyhker. közgyűlésünk abban a tudatban tette meg a kulturadóra nézve szükséges intézkedéseit, hogy nem fog találkozni egyetlenegy presbiterium, sőt egyetlenegy egyháztag sem, amely és aki az adott helyzetünkben joggal elvárható áldozatot készséggel ne sietne református anyaszentegyházunk gondviselészszerűleg vállalt fenséges és áldásos missziójának elősegítésére. Az első lépések óta közel féleztendő telik el s egyházközségeinknek csak egy kicsiny töredéke tett bizonyosságot amellet, hogy történeti multunk nagy emlékei, a szent tradíciók ott élnek még ma is lelkekben és megtermékenyítő hatást gyakorolnak életökre. A nagy többség nem lát szik tudomást venni arról az élethalál küzdelemről, amelyet százados kulturintézményeink folytatnak, hogy oltáraikon ki ne aludják a szent tűz, amely fényt, meleget és életet visz be az egymást felváltó generációk szívébe.

Sokkal jobban tisztetem a magyar református ember jellemét, mint sem ebben a keserűen kiábrándító jelenségben a lelkek megváltozását, szinte de generációját keressem. Magam is tudom és érzem, hogy sok lelki és testi nyomorúság szakadt reánk; a teher alatt megroksadunk. Ámde az is tisztán áll előttem, hogy teljesítő képességünk még nem jutott el ahoz a kritikus ponthoz, ahol a szolgálatot már fizikai törvényszerűséggel felmondani kénytelen. Fő-

leg nem épen abban a szélesebb körzetben, ahol hivatásunk sok ezrei élnek. A közönyösségnek és vonogatódzásnak oka inkább az talán, hogy nem igyekeztünk eléggé megismerni helyzetünket és azt, hogy a változott viszonyok között csak egyesült erővel, az „egymás terhére hordozás” bibliai nagy elv gyakorlati megvalósítása alapján állhatunk meg és tarthatjuk meg a boldogabb jövőnek az apáktól örökölt felmérhetetlen értékű kincseinket, intézményeinket, melyekért Istennek és utódainknak felelősséggel tartozunk.

Kérve-kérem tehát presbyteriumainkat, hogy az utolsó órában mozduljon meg bennök a magyar kálvinista ember lelke, az a református emelkedett öntudat, mely a százados múlt legnehezebb korszakaiban mindenkor jellemezte s nagy dolgok véghezvitelére képessé tette. Nemes ambícióval igyekezzenek a tőlük igényelt kulturadót rendeltetésének átszolgáltatni, hogy fajunk és egyházunk üdvére hivatását teljesíthesse. Mert ha még tovább is habozunk és a kötelesség vállalása alól a kibuvó ajtókat keressük, bizonytalannal velünk is úgy lesz miként az Úr angyalának az efézusi gyülekezetre vonatkozólag íratott: „Emlékezzél meg, honnét estél ki, az előbbi cselekedeteket cselekedjed; ha pedig nem miveled, hamar eljövők ellened és te gyertyatartódat helyéből kivetem.” (Jel. II. 5.)

Atyafiságos szeretettel vagyok

Nagyvárad, 1924. február 23.

Sulyok,
elnök.

Pályázat.

A micskei ref. egyház pályázatot hirdet egyik tanítói állására. Javadalom: 1. Tisztességes lakás kerttel s megfelelő melléképületekkel. 2. Pénz 9700 lei lehetőleg havi részletekben fog folyósítani. 3. Hat kat. hold szántóföld. 4. Négy jog erdőilletőség, mely most az elmaradt részletekkel is szaporodni fog. 5. Négy nagyobb és négy kisebb jószágra legeltetési jog. Kötelessége a két első (I. II.) vegyes elemi osztály vezetése. Pályázhatnak fi- és női okleveles tanítók. Ha az állást férfi nyerné el, akkor a kántorságot a mostani kántorral meg kell osztani, természetesen a stólat is, amiért az agrárreform által adott 6 kat. hold szántó és kaszáló föld az ő javadalmát fogja képezni. Személyes megjelenés kívánatos. Költség csak a megválasztottnak térítetik meg. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől, 15 nap. Az állás azonnal elfoglalandó. A kérvények a micskei ref. lelkész hivatáshoz intézendők.

A presbitérium.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmoniumgyárában, Timisoara.

Kifűző hangú harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan rakidron Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltek. Kötszvetéssel és harmonium-árjegyekkel díjtalanul szolgálnak. 2-26

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDÁJA, KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZER KERESKEDESE

a Királyhágómelléki Református Egyházkerület
vallástani kézikönyveinek kiadója és főbizományosa

ORADEA-MARE - NAGYVÁRAD, FŐ-UTCA 14. SZ.

A református elemi népiskolákban használandó összes vallástani kézikönyvek, magyar- és románnyelvű tankönyvek [nyelvtan, földrajz, történelem, alkotmánytan], térképek, füzetek, írószerek és iskolai nyomtatványok legolcsóbb beszerzési forrása. Figyelmes kiszolgálás. Az Egyházaknak és Iskoláknak árendedményt nyújtok.